

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobců:

- a) Y. K.
 - b) N. K.
 - a nezletilých dětí
 - c) R.K.
 - d) F.K.
 - e) M.Ch.
- všichni státní příslušnost Republika Kazachstán
t. č. bytem Klidná 776/21, 736 01 Havířov – Město
zastoupení Mgr. Karin Poncza Hadwigerovou, advokátkou
sídlem Příčná 327/1, 736 01 Havířov-Město

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra České republiky
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2024, č. j. OAM-658/ZA-ZA10-K01-R3-2020,
a o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2024, č. j. OAM-659/ZA-ZA10-K01-R3-2020,
o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloby se zamítají.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

- III. Odměna ustanovené zástupkyně žalobců **se určuje částkou**, jejíž výše bude specifikována v samostatném rozhodnutí a která jí bude proplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od nabytí právní moci takového rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutími, jak jsou označena výše, žalovaný žalobcům neudělil mezinárodní ochranu v žádné formě předpokládané zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, ze znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. V projednávaných věcech se jedná o dvě samostatné žaloby proti rozhodnutím žalovaného. Žalobce a) podal jménem svým a jménem svého nezletilého syna M. Ch. žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2024, č. j. OAM-658/ZA-ZA10-K01-R3-2020; žalobkyně b) podala jménem svým a jménem svých nezletilých dcer R. a F.K. žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2024, č. j. OAM-659/ZA-ZA10-K01-R3-2020. Věci spolu skutkově i právně souvisejí. Krajský soud proto usnesením ze dne 11. 10. 2024, č. j. 18 Az 22/2024-18, spojil věci ke společnému projednání dle § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších (dále jen „s. ř. s.“).

II. Podstatný obsah správních spisů a dosavadní průběh řízení

3. Žalobci a) a b) jsou manželé. Vycestovali z Kazachstánu v roce 2019 do Švédska a dne 1. 10. 2020 byli v souladu s principy Dublinského systému transferováni na základě uděleného českého víza do České republiky. Ve Švédsku s nimi nebyl veden pohovor k žádostem o mezinárodní ochranu. Žádosti o mezinárodní ochranu podali dne 1. 10. 2020 v České republice.
4. Dne 7. 10. 2020 žalobce a) poskytl údaje k žádosti o mezinárodní ochranu. Je ujugurské národnosti a v roce 2020 při pobytu ve Švédsku vstoupil do ujugurské politické strany Dukan. Společně s ním žádá o mezinárodní ochranu jeho manželka – žalobkyně b) a dvě nezletilé dcery [nezletilý syn M. se narodil dne X, tj. až po podání žádosti o mezinárodní ochranu a žalobce a) za něj podal samostatnou žádost o mezinárodní ochranu dne 6. 6. 2022 – *poznámka soudu*]. Z vlasti vycestovali s rodinou v červnu či červenci 2019 do Švédska. Má zdravotní problémy související s úrazem v roce 2019. Bolí jej hlava a má výpadky paměti. O mezinárodní ochranu žádá z důvodu pronásledování ze strany zločinecké skupiny a státních orgánů. V Kazachstánu provozoval autodopravu a od roku 2017 byl obviňován, že nelegálně převáží zboží. V roce 2019 byl zadržen v Číně jeden z jeho kamionů i řidičů pro údajné převážení osob a dokumentů z Číny; po žalobci státní orgány vyžadovaly doznání, neboť byl majitelem vozidla. V případě návratu má obavu z uvěznění či vydání do Číny; je také možné, že jej zmrzačí či zabijí.
5. Dne 7. 10. 2020 žalobce a) při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany upřesnil, že Kazachstán opustil po posledním incidentu v květnu 2019, kdy jej příslušníci vyššího policejního orgánu č. 7 v Almaty zadrželi na dva až tři dny, mučili jej, bili a chtěli, aby podepsal doznání. Sdělili mu, že pokud chce žít, má zaplatit, dát jim, co má, a oni mu umožní

ze země vycestovat; přes agenturu si vyřídili víza a odjeli. Oznámení na policii by podle žalobce nemělo smysl, mohlo by jeho situaci zhoršit, složky jsou propojeny. V případě návratu do země původu se obává naplnění výhrůžek. Problémy měl již od roku 2017, kdy došlo k zadržení několika jeho kamionů, neboť měl údajně převážet kontraband. Pouze dvě ze zadržených vozidel byla registrována na žalobce. Ostatní registroval na jiné osoby. Peníze získal ze stavební činnosti, v oboru pracoval dlouhodobě: již od roku 2010 neoficiálně provozoval stavební činnost. Když požadoval, aby mu zadržená vozidla byla vrácena, byl v roce 2018 napaden neznámými lidmi. Měl zlomenou ruku a byl v nemocnici. Oznámení na policii učinil, nikdo se mu neozval, dál to neřešil. Obrátil se na celní úřad, sdělili mu, že vozidla převážela nelegální zboží, jeho stížností se nebudou zabývat. Mohl by na tom mít zájem bratr bývalého prezidenta B.N. V roce 2018 shořelo vozidlo s nákladem. Dle policie se vznítilo samo. Dokumenty mu však byly posléze ukradeny. Musel prodat byt, aby zaplatil škody na vozidle a zboží. Pak situace utichla. V únoru 2019 se nevrátilo z cesty jeho auto. Nahlásil to na policii. V březnu k němu přišli lidé ze 7. oddělení v Almaty, ukázali mu průkazy, byl vyslýchán ohledně své podnikatelské činnosti. Řidič, který se nevrátil z Číny, měl provozovat nelegální převážení ujugurských muslimů a dokumentů z Číny, žalobce byl jako vlastník vozidla spolupachatelem. Pak jej pustili. V květnu 2019 k němu na ulici přistoupili neznámé osoby, přehodily mu pytel přes hlavu a odvedly na neznámé (suterénní) místo. Chtěli po něm, aby podepsal doznání, že je spolupachatelem; to odmítl. Vyhrožovali mu zmrzačením a vydáním do Číny. Bili jej a drželi tam 2-3 dny. Následně přišel jiný člověk a dal žalobci čas na vycestování, když zaplatí. Žalobce neměl hotovost, ale slíbil, že mu přepíše vozidla, o čemž na místě sepsali dokument. Neznámý muž mu sdělil, že má 2-3 měsíce, aby vycestoval., resp. 2-3 týdny. Domnívá se, že šlo o policisty. Přes agenturu si vyřídil víza a s rodinou odjel do Švédska. Incident neoznámil policii, nemělo to smysl. Možná jako Kazach by měl šanci, ale ne jako Ujgur. Opadnutí zájmu o jeho osobu v roce 2018 vysvětlil žalobce tím, že v danou dobu vozidla do Číny nejezdila. Žena a děti odvozuji své problémy od jeho osoby. Výpadky paměti ve Švédsku oznámil, ale žádnou léčbu neabsolvoval. Ve Švédsku žádnou aktivitu v rámci strany Dukan nevyvíjel. Obává se, že v případě návratu by se naplnily výhrůžky.

6. Žalobkyně b) a nezletilé děti žalobců odvíjejí svůj azylový příběh od příběhu žalobce a). Žalobkyně b) poskytla dne 7. 10. 2020 údaje k žádosti o mezinárodní ochranu. Téhož dne při pohovoru vypověděla, že ve vlasti se manžel živil prevozem zboží, ona byla doma s dětmi. V květnu 2019 přišel domů zbitý, pak jí v červenci 2019 řekl, že odjíždějí. Měl modřiny a poraněnou hlavu, rány mu ošetřila sama. Začal mít problémy s pamětí. Manžel byl zbit již v minulosti před květnem 2019, ale ne v takovém rozsahu. Název politické strany Dukan jí nic neříká. Ona sama problémy ve vlasti neměla. Ve zprávách však viděla informace o únosech dětí, ale to se jí naštěstí netýká. Bojí se ale o budoucnost dětí, protože se mění postoj státu k islámu a jí se to jako věřící dotýká. Bují nacismus a oni jsou Ujguři.
7. Součást správního spisu žalovaného v době prvního rozhodování žalovaného tvořily tyto informace o Kazachstánu:
 - Informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky (dále jen „OAMP MV ČR“) o bezpečnostní a politické situaci v zemi z května roku 2020;
 - Informace OAMP MV ČR o postavení ujugurské menšiny z února roku 2020;
 - Zpráva o dodržování lidských práv v Kazachstánu za rok 2020 Ministerstva zahraničních věcí USA z března roku 2021.

8. Žalovaný rozhodl poprvé o žádostech žalobců dne 30. 6. 2021. Žalobcům neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany.
9. Krajský soud v Ostravě rozhodl ve věci žalobce a) dne 6. 12. 2021 pod č. j. 18 Az 30/2021-38, a ve věci žalobkyně b) a nezletilých dcer žalobců dne 13. 12. 2021 pod č.j. 18 Az 31/2021-26. Napadená rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2021 zrušil pro vady řízení. Shledal žaloby důvodnými v části týkající se neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Odůvodnění napadených rozhodnutí měl za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalovaného zavázal, aby si „*k události z května 2019 (...), kdy byl nucen k doznání spolupachatelství za převážení ujkurských muslimů z Číny, mučen bitím a bylo mu vyhrožováno zmrzačením, zabitím, uvězněním či vydáním do Číny, opatřil takové informace o Kazachstánu, které by důvěryhodným způsobem odpověděly na otázku, ke kterým konkrétním státním orgánům se žalobce mohl obrátit a jak ve skutečnosti tyto státní orgány fungují a jak efektivně je v takových případech poskytnuta pomoc žadatelům. Tyto informace by také měly spolehlivě odpovědět na otázku systému fungování těchto státních orgánů a na to, kam by se mohl žalobce o pomoc proti případnému protiprávnímu jednání soukromých osob obrátit s případnou stížností proti nečinnosti těchto orgánů*“. Krajský soud uzavřel, že „*odpověď na tyto otázky nedávají ani shromážděné zprávy a informace o zemi původu žalobce, které si žalovaný pro své rozhodnutí o jeho žádosti opatřil*“.
10. V řízeních navazujících na rušící rozsudky krajského soudu ze dne 6. 12. 2021 a 13. 12. 2021 žalovaný doplnil správní spisy mj. o tyto informace o zemi původu:
- Informace OAMP MV ČR, Kazachstán, ze dne 31. 1. 2022, Protesty v lednu 2022, průběh, potlačení, dohra;
 - Informace OAMP MV ČR Kazachstán, ze dne 15. 7. 2022, Bezpečnostní a politická situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, stav k červenci 2022, ze dne 15. 7. 2022.
11. V dalším řízení žalobce a) rovněž podal žádost o mezinárodní ochranu jménem svého nově narozeného syna M. (narozen dne X). V jeho věci poskytl údaje k žádosti o mezinárodní ochranu a proběhl pohovor k žádosti. Nezletilý syn žalobce odvíjí důvody své žádosti plně z azylového příběhu svých rodičů.
12. Dne 19. 5. 2023 žalovaný rozhodl podruhé o žádostech o mezinárodní ochranu žalobců. Opětovně žalobcům neudělil mezinárodní ochranu v žádné její formě.
13. Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 19. 10. 2023, č. j. 18 Az 25/2023-49, rozhodnutí žalovaného zrušil a věci mu vrátil k dalšímu řízení. Zdůraznil, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor závěr Krajského soudu v Ostravě a nezískal dostatek podkladů pro rozhodnutí. V bodě 32. rozsudku žalovaného zavázal, aby *doplnil, konkretizoval a z více objektivních a objektivizovaných zdrojů ověřil (...), zda žalobce a) měl ve vztahu k události z května 2019 možnost obrátit se ke konkrétním státním orgánům země původu s žádostí o pomoc. V kladném případě měl žalovaný popsat, jak ve skutečnosti tyto státní orgány fungují, zda je z jejich strany efektivně poskytnuta pomoc žadatelům a zda existuje možnost bránit se proti jejich případné nečinnosti, to vše ve vazbě na tvrzení žalobců stran jejich příslušnosti a sympatií k ujkurské menšině*.

14. V pokračujícím řízení žalovaný dne 18. 7. 2024 provedl doplňující pohovor s žalobcem a). Žalobce poukázal na přetrvávající problémy s pamětí. Zopakoval, že měl logistickou společnost, zajistili mu vozy a on to řešil, z čehož pramenily jeho problémy. Zbili jej, chtěl vrátit vozy, začali jej pronásledovat. Za vším stál prezidentův bratr. Obrátil se na orgány, ale pak to bylo horší. Zapálili mu vůz, zmizel řidiče. Ukradli mu veškeré dokumenty. Přesně si již nepamatuje, kdy se to stalo. Vyhrožoval mu člověk, který byl z policie, byl to člověk prezidentova bratra. Jednou jej sebrali před domem a odvezli, mlátili a trápili, aby již přestal zjišťovat, kde jsou auta. Na další detaily si nevzpomněl. Po zbití vyhledal lékaře, který mu předepsal antibiotika. Incident ohlásil na polici v Almaty. K dotazu správního orgánu sdělil, že s policií neměl žádné problémy a nebyl vyšetřován. To si pamatuje přesně. Nikdy problémy nebyly. Policisté po něm nic nepožadovali. Ve vlasti byl unesen a zbit pouze jednou. K otázce, zda měl ve vlasti něco zlomeného sdělil, že s překvapením nedávno na rentgenu zjistil, že měl dříve zlomeninu na hrudi. O tom nevěděl. V případě návratu se obává, že jej možná zabijí. Byli by to ti lidé, s nimiž měl problémy. Poté, co správní orgán žalobci předestřel, že bratr bývalého prezidenta zemřel a že rodina bývalého prezidenta ztratila v zemi moc, sdělil, že o tom nic neví. Pokud ale zemřel bratr prezidenta, už si nemyslí, že by měl ve vlasti problémy: „není on, není problém“. Je dobře, že se může vrátit, že je tu ta možnost. K dotazu, zda počítá s návratem do Kazachstánu sdělil, že to bude muset probrat s rodinou, děti zde studují.
15. Žalovaný doplnil spisový materiál o následující informace o zemi původu:
- Informace OAMP MV ČR z listopadu 2023 o protestech v Kazachstánu v lednu 2022;
 - Informace OAMP MV ČR o bezpečnostní a politické situaci v zemi z března roku 2024;
 - Informace OAMP MV ČR z října 2023 o policii: struktuře, kapacitě, běžné kriminalitě, ochranných mechanismech;
 - Informace OAMP MV ČR z března 2024 o policii a etnických menšinách;
 - Informaci švédského Centra informací o zemích původu a analýza v oblasti migrace (Lifos), tematickou zprávu: Ujgurové v Kazachstánu, z února 2024;
 - Informace OAMP MV ČR o zahraniční mobilitě a návratech do země, z dubna 2024;
 - Informace OAMP MV ČR o sourozencích bývalého prezidenta Nazarbajeva, z července 2024;
 - Informace Velvyslanectví Kazašské republiky v České republice o vyřízení pasu občana Republiky Kazachstán z ledna 2024;
 - Informace OAMP MV ČR o Ujgurech, vyhošťování a ilegálním překročení hranic, z června 2024.
16. Žalovaný rozhodl dne 23. 8. 2024 potřetí o žádostech žalobců o mezinárodní ochranu. Žalobcům opět neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany. Nenaplnili žádný z azylově relevantních důvodů; též poukázal na určitou nevěrohodnost žalobce a).

III. Žaloba

17. V žalobách a doplnění žalobci napadají rozhodnutí žalovaného v celém jejich rozsahu. Navrhují zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věcí žalovanému k dalším řízení

18. Jsou přesvědčeni, že žalovaný nedbal doporučení krajského soud z posledního rušícího rozsudku. Své rozhodnutí dostatečně neodůvodnil a nezjistil skutkový stav způsobem, aby mohl učinit kategorický závěr o neexistenci hrozby vážné újmy zejména u žalobce a). Zprávy o zemi původu nejsou způsobilé poskytnout informace o reálné dostupnosti ochrany poskytované v zemi původu. Plynou z nich jen obecné informace. Neposkytují ucelený obraz o situaci Ujgurů v zemi původu. Žalovaný se dostatečně nezabýval skutečnostmi tvrzenými žalobcem; vůbec nereflektoval otázku postavení Ujgurů v zemi jeho původu.
19. Tvrzení o nevěrohodnosti žalobce zaznívající v nyní napadených rozhodnutích považuje za účelové. Žalovaný vyzdvihuje nesrovnalosti, které nemají pro jeho rozhodnutí zvláštní důkazní sílu. Žalobce v této souvislosti poukazuje na plynutí času a uvádí, že je vinou žalovaného, že doposud nebyl schopen vydat přezkoumatelné rozhodnutí. Podstatné je též, jaké otázky žalovaný žalobcům kladl a v jakém pořadí. Žalobkyně b) zdůrazňuje, že v jejím případě správní orgány vedly pohovor stručně a jeho obsah vždy svedly na situaci jejího manžela, nikoli na konkrétní situaci žalobkyně b) a nezletilých dcer.
20. V průběhu řízení o mezinárodní ochranu za důvod své žádosti žalobce a) označil problémy související se svou národností a také se odmítl podrobit „tlakům“ neznámých osob, které jej opakovaně napadly vyhrožovaly mu. Žalobci se domnívají, že nezákonné zadržení žalobce a), použití fyzického násilí ze strany jiných osob a také minimálně jednoho policisty lze označit za pronásledování, v jeho případě za pronásledování na kumulativním základě. Žalobce a) žil v neustálém tlaku a strachu, a to navíc v prostředí, kde byl výrazně diskriminován pro svou národnost. Je obecně známo, že kazašské úřady potlačují soustavně lidská práva. Tyto skutečnosti dostatečně odůvodňují jeho obavu z pronásledování. V případě návratu by čelil riziku vyhrožování a pronásledování ze strany lidí a osob z policejních složek. Má strach z budoucího pronásledování.
21. Žalovaný v napadeném rozhodnutí neuvážil o možnosti vnitřního přesídlení žalobce a) a jeho rodiny. Nezohlednil ani nejlepší zájem nezletilých dětí.

IV. Vyjádření žalovaného

22. Žalovaný nesouhlasí s žalobními body. V podrobnostech odkazuje na napadené rozhodnutí a obsah spisového materiálu. Navrhuje zamítnutí žalob jako nedůvodných.

V. Jednání soudu

23. Ve věci soud jednal dne 25. 6. 2025 za souhlasu právního zástupce žalobců v jejich nepřítomnosti. Strany setrvaly na svých procesních stanoviscích.
24. Právní zástupkyně žalobců zdůraznila, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor vyslovený v předchozím rušícím rozsudku. Opětovně nezjistil skutkový stav v zemi původu žalobců ve vazbě na jejich příslušnost k ujgurské menšině. Žalobce a) dále popírá, že by při doplňujícím pohovoru a poté, co mu bylo předestřeno, že bratr prezidenta již zemřel, uvedl, že by se hodlal navrátit do vlasti. Trvá na tom, že jeho problémy trvají. Ty jsou patrné i

z obecně dostupných zdrojů, podle kterých v zemích sousedících s Čínou jsou nadále Ujguři potlačováni, internováni do táborů a mučeni.

25. Zástupce žalovaného akcentoval, že bratr bývalého prezidenta je mrtev a rodina již není u moci. Žalobce měl v případě problémů se soukromými osobami možnost obrátit na státní orgány, což již uvedl v napadeném rozhodnutí a podložil zprávami o zemi původu. Pokud by selhala ochrana na úrovni policie, měl možnost se obrátit k vyšší instanci, např. kanceláři prokurátora či ombudsmana. Těchto možností žalobce nevyužil.
26. Soud u jednání provedl k návrhu žalovaného k důkazu Informaci OAMP MV ČR ze dne 2. 6. 2025 označenou „Kazaši původem z čínské provincie Sin-ťiang, která se vyjadřuje k návratu Ujgurů z Číny, a Zprávu OAMP MV ČR ze dne 10. 4. 2025 o výjezdu a návratu občanů Kazachstánu z a do vlasti. Soud pro nadbytečnost neprovedl navržený důkaz překladem internetového článku z 6. 11. 2024 „Renesance ujgurské kultury“.

VI. Posouzení věci krajských soudem

27. Krajský soud shledal žaloby přípustnými, podanými oprávněnými osobami (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a včasnými (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. V napadených rozhodnutích krajský soud nezjistil takové vady, k nimž by byl povinen přihlédnout i bez návrhu nebo které by způsobovaly jejich nicotnost (srovnej § 76 odst. 2 s. ř. s.).
28. Při posuzování věci měl soud na zřeteli také § 32 odst. 9 zákona o azylu a čl. 46 procedurální směrnice¹ zakotvující povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 posledně uvedeného ustanovení lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/5/EU“.
29. Žaloba **není důvodná**.
30. Krajský soud při přezkumu napadených rozhodnutí vyšel z těchto základních premis:
- věci nahlédl zejména optikou svých dřívějších rozhodnutí, jimiž rušil první i druhé rozhodnutí žalovaného pro nedostatečně zjištěný skutkový stav věci. Žalovaného v nich zavázal, aby posoudil možnosti žalobců domoci se efektivní ochrany v zemi původu, a to zejména ve vazbě na incident z května 2019, který se stal impulsem odchodu žalobců z vlasti, a s ohledem na jejich příslušnost k ujgurské menšině;
 - žalovaný správní spis v navazujícím řízení („třetí kolo“) doplnil o nové informace o Kazachstánu, jak jsou citovány v bodě 15 tohoto rozsudku;
 - vzhledem k tomu, že krajský soud zrušil dřívější rozhodnutí žalovaného v celém jejich rozsahu, žalovaný ve věci opětovně rozhodoval o žádostech žalobců z pohledu všech důvodů pro udělení azylu;

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany.

- krajský soud proto podrobil přezkumu napadené rozhodnutí jako celek, a to v rozsahu vznášených žalobních námitek. Žalobce a) nicméně v podstatě neuvedl žádné další azylově relevantně významné skutečnosti [ostatní žalobci pak odvozují své důvody od žalobce a); v případě nezletilého syna žalobci též vyjádřili obavy z potíží se získáním osobních dokumentů]. Ba naopak. Z doplňujícího pohovoru vedeného s žalobcem a) dne 18. 7. 2024 (viz bod 14 tohoto rozsudku) je zjevné, že své problémy v zemi původu nyní žalobce a) váže pouze k původcům ze soukromého sektoru (výslovně označuje bratra bývalého prezidenta) a explicitně neguje, že by policejní složky byly původcem jeho nesnází. Původní důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany však představovaly problémy žalobce související s provozováním autodopravy ze strany soukromých osob i policejních orgánů (v žalobě pak žalobce opětovně váže své problémy jak k soukromému sektoru, tak k policejním složkám).

VI. 1. Důvod neudělení azylu podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu

31. Podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a písm. b) zákona o azylu jsou odlišné. Přiřknutí mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) zákona o azylu vyžaduje, aby žadatel byl pronásledován již v momentu, kdy opouští zemi původu. Jedná se tedy o „pronásledování minulé“. To ovšem ve vztahu k písm. b) neplatí. Zde se posuzuje budoucí hrozba pronásledování a riziko, které může hrozit žadateli v budoucnu, přičemž hrozba „budoucího pronásledování“ nemusí nutně vycházet z pronásledování v minulosti.
32. Krajský soud přitaká žalovanému v tom, že žalobci neuvedli žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno učinit závěr o tom, že je pronásledován za uplatňování politických práv nebo svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobci nesdělili, že by ve své vlasti vyvíjeli politické aktivity, za které by byli následně pronásledováni, nikdy nebyli aktivními členy žádné politické strany nebo skupiny, tudíž žalovaný dospěl ke správnému závěru, když žalobci azyl dle § 12 písm. a) zákona o azylu neudělil.
33. Takovým důvodem nemůže být ani vstup žalobce a) do strany politické strany Dukan hájící zájmy Ujgurů ve Švédsku v roce 2020. Žalobce v této souvislosti nedeklaroval žádnou svou aktivní či reálnou činnost v rámci oné politické strany, nedeklaroval uplatňování svých politických práv a svobod a s tím související obavu z pronásledování. Pouhá sympatie k onomu hnutí či sledování jejich internetových stránek nemůže být v souzené věci azylově relevantní. Žalobkyně b) navíc při pohovoru dne 7. 10. 2020 výslovně sdělila, že o politických aktivitách svého muže neví, politickou stranu Dukan ani nezná, nic takového neřešila.
34. Žalovaný v případě žalobců též správně neshledal naplnění důvodů udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. V průběhu správního řízení žalobce a) označoval za důvody odchodu z vlasti problémy se soukromými osobami (asi skupina kolem bratra bývalého prezidenta) či policejními složkami. Toto jeho tvrzení doznalo změn při posledním pohovoru. Nyní své problémy odvíjí od soukromých osob (skupina kolem bratra prezidenta bývalého prezidenta). Po zjištění, že bratr bývalého prezidenta již zemřel, dokonce žalobce a) prohlašuje, že mu v zemi již nic nehrozí (výslovně uvádí: „není on, není problém“).

35. Otázku pronásledování či nebezpečí z pronásledování s ohledem na ujgurskou příslušnost žalobci zmiňovali poměrně neintenzivně; důraz na onu otázku vždy gradoval v žalobách. Žalovaný nicméně posoudil žalobci uváděné azylové důvody i ve vazbě na jejich ujgurskou národnost [žalobce a) při pohovoru dne 7. 10. 2020 sdělil, že „by se mu možná jako Kazachovi dostalo naděje na ochranu, ovšem jako Ujgur nemá šanci“; žalobkyně b) při pohovru dne 7. 10. 2020 uváděla obecné problémy, o kterých sama vypověděla, že se jí „naštěstí“ netýkají]. Problematiku Ujgurů zmínil žalobce a) i během doplňujícího pohovoru ve „třetím kole správního řízení“.
36. Žalovaný však nezjistil, že by situace v zemi původu směřující k žalobcům byla cíleným jednáním státních orgánů či že by žalobci byli státními orgány cíleně terorizováni, diskriminováni nebo s nimi bylo hrubě zacházeno z azylově relevantních důvodů, včetně ujgurské národnosti.
37. Tento závěr nepodporují ani výstupy ze zajištěných zpráv o zemi původu. Žalovaný od strany 9, posledního odstavce, po první odstavce, strany 11, cituje relevantní pasáže ze zpráv o zemi původu, které si zajistil v řízení, byv vázán (opakovaně vysloveným) právním názorem krajského soudu. Na tyto jeho závěry krajský soud odkazuje (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005–130).
38. K doplněným informacím o zemi původu, jak jsou žurnalizovány ve spisovém materiálu na straně 308 až 275 v případě žalobce a) a na straně 192 až 173 v případě žalobkyně b), s nimž žalobci měli možnost se seznámit, což učinili a žádné výhrady či návrhy k doplnění nevznegli, krajský soud konstatuje, že aktuální hodnocení situace v Kazachstánu provedené žalovaným již vyhovuje požadavkům vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008–71, podle kterého *„informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“*
39. Zprávy totiž cílí nejen obecně na bezpečnostní situaci v zemi (zejména Informace OAMP MV ČR o bezpečnostní a politické situaci v zemi z března roku 2024), ale rovněž na fungování policejních složek a možnost jejich případnou nečinnost korigovat (zejména Informace OAMP MV ČR z října 2023 o policii: struktuře, kapacitě, běžné kriminalitě, ochranných mechanismech). Pojednávají i tematicky o situaci Ujgurů v Kazachstánu, a to včetně možnosti jejich migrace (Informace švédského Lifos: Ujgurové v Kazachstánu, z února 2024; či Informace OAMP MV ČR o Ujgurech, vyhošťování a ilegálním překročení hranic, z června 2024; nově i zpráva doložená u jednání soudu „Kazaši původem z čínské provincie Sin-ťiang“). Ve vzájemné provazbě se zprávy zaměřují i na otázku interakce Ujgurů s policejními složkami (Informace OAMP MV ČR z března 2024 o policii a etnických menšinách). Žalovaný si rovněž zcela správně s ohledem na tvrzení žalobce o problémech se soukromými osobami (spojenými i s bratrem bývalého prezidenta) zajistil zprávu o sourozencích bývalého prezidenta (Informace OAMP MV ČR o sourozencích bývalého prezidenta Nazarbajeva, z července 2024). Věnoval se i možnému návratu Ujgurů do země v případě ilegálního překročení hranic. Též zkoumal možnost vyřízení pasů kazašských občanů s ohledem na uplatněný azylový důvod nezletilého syna žalobců (Informace Velvyslanectví Kazašské republiky v České republice o vyřízení pasu občana Republiky Kazachstán z ledna 2024). V řízení před soudem pak žalovaný aktualizoval otázku výjezdů a

návratů občanů Kazachstánu z a do vlasti a návratům Ujgurů z Číny, poskytující informace o přijetí migračního zákona (Zprávu OAMP MV ČR ze dne 10. 4. 2025).

40. Použitými zdroji a podkladem pro zprávy byly nejen vládní informace, ale i informace neziskových organizací (namátkou Amnesty International), mezivládních organizací (opět namátkou OSN, Agentura EU pro azyl), cizích státních orgánů (například Ministerstvo zahraničních věcí USA) či švédského Centra Lifos, ale i mezinárodního tisku či internetových platforem.
41. Žalovaný tak vyhověl závaznému právnímu názoru krajského soudu vyslovenému v posledním rušícím rozsudku a nyní již objasnil, ke kterým konkrétním státním orgánům země původu se mohl žalobce obrátit s žádostí o pomoc, a popsal, jak tyto státní orgány fungují, a zda existuje možnost bránit se proti jejich případné nečinnosti, to vše ve vazbě na tvrzení žalobců stran jejich příslušnosti a sympatií k ujgurské menšině [viz strana 10, třetí odstavec, a strana 11, první odstavec napadeného rozhodnutí, resp. strana 18 a 19 napadeného rozhodnutí v případě žalobce a) a v případě úvah o doplňkové ochraně]. Uvedené činil jak v případě hypotézy, že by původci problémů žalobců byly soukromé osoby, tak i policejní složky. S jeho závěry krajský soud nyní již souzní a pro praktičnost na ně i odkazuje.
42. Krajský soud samozřejmě nepřehlédl, že ze zpráv plyne i to, že domoci se práva v Kazachstánu není jednoduché. Je z nich však patrné, že zásadním problémem při vymáhání práva bývá politická aktivita. Též panuje nižší úroveň ochrany ve vesnických oblastech. Žalobce však nebyl nijak veřejně politicky aktivní (jeho problémy pramenily ze soukromé podnikatelské praxe). Žalobci pocházejí z města Almaty, kde je obecně přístup k policejní ochraně snazší.
43. Žalovaný správně zvažoval tvrzené důvody vycestování v kontextu aktuálních zpráv o zemi původu. Připustil, že Kazachstán vykazuje řadu problematických jevů v oblasti dodržování lidských práv, ovšem závažné či dokonce systematické porušování práv ujgurské menšiny v Kazachstánu nepanuje. Ujgurové mají své zastoupení ve všelidovém shromáždění v Kazachstánu, svobodně podnikají, udržují svou kulturu (zde krajský soud podotýká, že pro nadbytečnost nepovedl k důkazu žalovaným navržený důkaz překladem novinového článku „Renesance ujgurské kultury“), jsou zde školy, v nichž se vyučuje ujgurským jazykem, a Ujgurové mají v Kazachstánu stejné možnosti domoci se pomoci u státních orgánů jako každý obyvatel země; též neexistuje důvod k domněnce, že by etničtí Ujguři v Kazachstánu byli systematicky diskriminováni a znevýhodňováni ze strany státních či soukromých subjektů (viz zejména zpráva švédského Lifos a Výroční zpráva a o dodržování lidských práv v Kazachstánu).
44. Žalobci naopak dostatečně nepodložil, že by jejich snaha domoci se ochrany u státních orgánů v kontextu jimi tvrzených skutečností neměla mít náležitou relevanci.
45. Krajský soud v této souvislosti poukazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, za všechny například rozsudek ze dne 1. 11. 2007, č. j. 7 Azs 65/2007-47, podle něhož *„tvrzené obavy z vybrožování ze strany soukromých osob, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, organizovaly, záměrně trpěly apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v*

konkrétních podmínkách v dané zemi však ještě nečiní z takového obrožení pronásledování, a tedy ani azylový důvod.“

46. Ze zpráv o zemi původu neplyne, že by kazašské orgány nebyly ochotné nebo schopné ochranu před jednáním soukromých osob poskytnout (srov. např. již rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, nověji ze dne 9. 12. 2015, č. j. 6 Azs 230/2014-67). Obecný poukaz na stav právního státu v této zemi přitom nestačí k tomu, aby šlo dovodit, že sám žadatel byl perzekuován, resp. že splnil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2023, č. j. 2 Azs 20/2022-30, usnesení ze dne 25. 1. 2023, č. j. 6 Azs 32/2022-33, či ze dne 19. 1. 2022, č. j. 6 Azs 101/2021-37). To, že úroveň ochrany v Kazachstánu není srovnatelná s demokratickými standardy západních zemí, nijak dle prezentovaných tvrzení nedopadá na osoby žalobců, přičemž pouhá skutečnost, že v některé zemi existuje autoritářský či nedemokratický režim, který v mnoha případech pošlapává lidská práva, neznamená, že kterýkoli občan země je tomuto vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, sp. zn. 3 Azs 303/2004). Krajský soud dodává, že obecná nedůvěra žadatele ve státní orgány přitom není důvodem, aby jejich ochranu vůbec nevyhledal, ledaže zprávy o zemi původu tuto nedůvěru potvrzují (např. rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS).
47. Žalovaný posoudil potíže žalobce i v kontextu jeho podnikatelské činnosti a správně podotkl, že sám žalobce sdělil, že od roku 2010 podnikal bez potíží neoficiálně, tedy nelegálně (ve stavebnictví), za takto získané peníze zakoupil 9 nákladních vozů ve vysoké hodnotě, které ve velmi krátké době splatil, z devíti vozů měl na svou osobu registrována jen dvě z důvodu „daňové optimalizace“. Krajský soud sdílí jisté pochybnosti žalovaného o tom, zda veškeré podnikání žalobce probíhalo v souladu s právními předpisy a zda jednání státní moci při zabavení vozidel bylo opravdu bezdůvodné a neopodstatněné. Na absenci reakce celního úřadu si přitom žalobce nestěžoval. Dle svého tvrzení žalobce a) v souvislosti s vyšetřováním organizovaného zločinu na čínské hranici pouze podal vysvětlení, nebyl zadržen či omezen na svobodě či jinak sankcionován; vlast opustil legálně, a to až v návaznosti na incident z května 2019.
48. Žalovaný posoudil i názor žalobce, že jeho potíže pramenily z osobního zájmu bratra bývalého prezidenta Bulata Nazarbajeva. Poukázal na aktuální situaci v zemi původu, kde došlo k jednoznačnému snížení vlivu bývalého prezidenta a zahájení trestního stíhání jeho spojenců, i skutečnost, že jeho bratr v listopadu 2023 zemřel. Ostatně sám žalobce po konfrontaci s touto informací sdělil, že si nemyslí, že by měl ve vlasti problémy. Dle nově zajištěných zpráv státní orgány postihují osoby, které byly s Bulatem Nazarbajevem spojeny a dopouštěly se trestné činnosti, byla rozbita organizovaná zločinecká skupina, která se zabývala násilným získáváním kontroly nad společnostmi a která měla pracovat právě pro Bulata Nazarbajeva. I z těchto okolností plyne, že se žalobce může na orgány své země obrátit, tyto efektivně konají a rozkryly zločineckou skupinu, její členy umístily do vazby, vyšetřují a měl by proběhnout soud.
49. Krajský soud rovněž sdílí závěry žalovaného ohledně jisté nevěrohodnosti žalobce a), a to zejména ohledně původců samotných tvrzených potíží ve vlasti a tvrzení ohledně obecné situace v Kazachstánu k ujgurské menšině (v podrobnostech strana 11, druhý odstavec, a

strana 12, první odstavec, napadeného rozhodnutí ve věci žalobce, na které tímto odkazuje). V souzené věci se jedná se o velmi podstatné změny ve výpovědích žalobce. Jen namátkou lze zmínit zcela konkrétní označení příslušníků policie za původce potíží před odjezdem z vlasti při prvním pohovoru dne 7. 10. 2020 a explicitní negaci jakýchkoli problémů s policií při doplňujícím pohovoru dne 18. 7. 2024; či rozpory o charakteru zranění po údajném věznění a vyhledání lékařské pomoci, navíc v kontextu výpovědi žalobkyně b).

50. V tomto směru soud odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2023, č. j. 4 Azs 30/2023-24, a ze dne 8. 3. 2023, č. j. 4 Azs 302/2022-29, shrnující závěry týkající se věrohodnosti výpovědí žadatelů o azyl. V souvislosti s věrohodností žadatele o mezinárodní ochranu lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008-83, předpokládající pro závěr o věrohodnosti žadatele mj. i zachování konzistentní dějové linie. Výpověď je vnitřně konzistentní, pokud žadatel svůj základní příběh podává shodně po celou dobu řízení, a to, přestože některé jeho aspekty jsou nejisté či vzbuzující otázky.
51. V souzené věci nelze ovšem tak podstatné odlišnosti jako je původce pronásledování či charakter utrpených zranění, resp. způsob jejich ošetření (návštěva lékaře vs. domácí ošetření, zlomenina vs. modřiny; podání antibiotik v případě zlomeniny) vysvětlit jen obecným plynutím času (byť lze v určité míře přitakat žalobci v tom, že podstatné „zdržení“ ve věci zapříčinil právě žalovaný pochybeními v dřívějších řízeních). Dle názoru krajského soudu se jedná o zásadní okolnosti azylového příběhu žalobce a), přičemž rozpory v jejich líčení nelze vysvětlit ani výpadky paměti, s nimiž se ostatně žalobce nijak nelčí a lékař mu doporučil procházky.
52. I přes výše uváděné pochyby o věrohodnosti žalobce a účelovosti jeho azylového příběhu se nicméně žalovaný tvrzeními žalobců zaobíral meritorně a krajský soud jeho závěry potvrzuje.
53. Žalobkyně b) a nezletilé děti žalobců pak odvozují svůj azylový příběh od žalobce a). Posouzení jimi uváděných azylových důvodů nemá krajský soud co vytknout.
54. U nezletilého M. žalobce a) navíc deklaruje potíže s vydáním osobních dokladů. I tuto otázku žalovaný posoudil v druhém odstavci strany 13 napadeného rozhodnutí a k otázce vydání osobních dokladů si zajistil relevantní a aktuální zprávu o poměrech (Informace Velvyslanectví Kazašské republiky v České republice o vyřízení pasu z ledna 2024) neodkrývající žádné zásadní problémy v této oblasti. I na tyto závěry krajský soud odkazuje.
55. S ohledem na výše předestřené považuje krajský soud závěry žalovaného ve vztahu k azylovému důvodu dle § 12 zákona o azylu prezentované v napadených rozhodnutích za správné. V kontextu dané věci u žalobců nedošlo k naplnění definice pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu a čl. 9 kvalifikační směrnice (srov. zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2019, č. j. 2 Azs 401/2018-64, a tam uvedenou judikaturu). Nejednalo se ani o pronásledování na kumulativním základě, jak naznačuje v žalobě. Posouzení, zda se jedná o pronásledování na kumulativním základě, je vždy záležitostí individuální, nicméně z judikatury Nejvyššího správního soudu zřetelně plyne, že jej shledal v případech, kdy bylo do sféry žadatele o mezinárodní ochranu zasaženo

výrazně intenzivněji než v současném případě, to vše ve vazbě na vyslovené pochybnosti o věrohodnosti žalobce. Z provedených důkazů o pronásledování na kumulativním základě nic nenasvědčuje. Se všemi žalobci tvrzenými ústrky se žalovaný podrobně vypořádal.

VI. 2. Posouzení důvodu neudělení azylu podle § 13 zákona o azylu

56. Co se týče, toliko ve stručnosti, azylových důvodů dle § 13 zákona o azylu, krajský soud konstatuje, že v daném případě není sporná skutečnost, že v České republice nebyla udělena jakákoli forma mezinárodní ochrany rodinnému příslušníkovi žalobců ve smyslu § 13 zákona o azylu. Důvody svědčící pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (azyl za účelem sloučení rodiny) nebyly v řízení zjištěny, ani nebyly žalobci tvrzeny.
57. Rozhodnutí žalovaného v tomto směru soud považuje za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné.

VI. 3. Posouzení důvodu neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu

58. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 téhož zákona.
59. Smysl institutu humanitárního azylu vymezil Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55. Spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.
60. Na udělení humanitárního azylu nejenže není právní nárok, ale ani subjektivní právo. Může být udělen toliko na základě správního uvážení žalovaného, pročez soud jej přezkoumává v omezeném rozsahu. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).
61. Pakliže žalovaný odůvodnil, že po posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace žalobců, s přihlédnutím ke zdravotního stavu a věku žalobců, neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným skutečnostem. Odůvodnění napadených rozhodnutí má krajský soud za dostatečně individualizované a logicky reagující na zjištěný skutkový stav.

VI. 4. Posouzení doplňkové ochrany dle § 14a a 14b zákona o azylu

62. O doplňkové ochraně podle § 14a zákona o azylu platí, že je možno ji přiznat žadateli o azyl i v případě, kdy nesplňuje důvody pro udělení azylu, existuje-li důvodná obava, že by mu

po návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Za vážnou újmu se ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu považuje trest smrti nebo poprava, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Povinností správního orgánu i soudu je zabývat se možnou existencí těchto důvodů v případě jakéhokoli procesního režimu rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu. Současně platí, že podmínky pro přiznání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu nejsou totožné s důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona téhož zákona; správní orgán i soud se jimi proto zabývají samostatně. Intenzita nebezpečí vážné újmy přitom musí vykazovat určitou úroveň, musí se jednat o reálné nebezpečí (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008-79, či ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007-49, ze dne 27. 9. 2011, č. j. 8 Azs 10/2011-89, a ze dne 22. 11. 2010, č. j. 8 Azs 12/2010-64).

63. Ze správního spisu, jakož i ze samotných tvrzení žalobců, má soud za nesporné, že žalobcům v případě návratu do země původu nehrozí vážná újma podle § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu.
64. Hrozba vážné újmy ve formě trestu smrti či popravy není v Kazachstánu na místě, protože podle tamních zákonů nelze udělit trest smrti za žádný trestný čin (Informace OAMP ze dne 13. 3. 2024, Kazachstán – Bezpečnost a politická situace v zemi). Krajský soud s hodnocením žalovaného ohledně § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu souhlasí, přičemž doplňuje, že tento závěr žalobci v průběhu správního ani soudního řízení nijak nezpochybňovali.
65. Doplňkovou ochranu dle § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu lze udělit v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat.
66. Ve výpovědích žalobců žalovaný nenalezl vodítka, která by ho měla přivést k okolnostem, že by žalobci měli být po svém návratu do vlasti vystaveni hrozbě nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání či proč by tam měli být mučeni. Za relevantní přitom nelze považovat tvrzené obavy z nezákonného jednání osob motivované finančních prospěchem a vykazující rysy vyřizování si účtů a vydírání v souvislosti s podnikáním žalobce a). Již výše soud poukázal na určité „ne zcela standardní“ aspekty podnikání žalobce, které žalobce sám označuje jako „neoficiální činnost“ či „daňová optimalizace“.
67. Krajský soud se ztotožňuje se závěry žalovaného vyslovené na straně 17, třetím odstavci, napadeného rozhodnutí ve věci žalobce a), podle kterých měl žalobce využít k ochraně proti údajným útokům neznámých osob dostupných prostředků v Kazachstánu. To však neučinil. Nestěžoval si ani na nečinnost či přílišnou horlivost policie.
68. Co se týče konkrétních prostředků ochrany jejich efektivitu, zde soud odkazuje na napadené rozhodnutí a nově zajištěné zprávy o poměrech, jejichž hodnocení již provedl v odstavcích 38 až 41 tohoto rozsudku. Ty (po opakovaných rušících rozsudcích) nyní již korespondují

s judikaturními požadavky a na kýženou otázku konkrétních prostředků ochrany a jejich efektivity, a to i ve vazbě na ujurskou národnost žalobců, skýtají dostačující odpověď.

69. Žalobce v souzené věci nečinil k ochraně svých práv relevantní kroky. Z výše označených zpráv plyne, že pokud by se žalobce ve vlasti rozhodl svou situaci řešit, resp. stěžovat si na nečinnost (či „přílišnou horlivost“) policistů či aktivity soukromých osob, mohl se obrátit na vyšší instanci v rámci policie, kancelář prokurátora, příp. na neziskový sektor, ombudsmana. Je též faktem, že žalobce a jeho rodina žili před odchodem z vlasti ve městě Almaty, kde je přístup k ochraně police snazší. Z informací neplyne, že by v Kazachstánu nebylo možno se dovolat stíhání a odsouzení představitelů státní moci. Dle aktuálních zpráv zajištěných žalovaným kazašská státní moc přistupuje ke stíhání policistu i zločineckých organizovaných skupin. Zároveň v případě žalobců nebylo zjištěno, že by s ohledem na svou příslušnost k ujurské menšině měli přístup ke státní moci omezen, ztížen či znemožněn.
70. Obsah zajištěných informací a intenzitu potíží je navíc nutno zohlednit i v kontextu závěrů již výše citovaného rozsudku Nejvyššího právního soudu ze dne 21. 7. 2005, sp. zn. 3 Azs 303/2004, jakož i o jisté nevěrohodnosti žalobce a). To platí jak za předpokladu, že by původem potíží žalobců ve vlasti měly být soukromé složky, tak i policejní složky (byť žalobce v doplňujícím pohovoru tuto eventualitu neguje).
71. Zbývá opětovně dodat, že pokud by původci potíží žalobci byly nestátní subjekty, které žalobce spojuje zejména s bratrem bývalého prezidenta, žalovaný na straně 18, v druhém odstavci, napadeného rozhodnutí ve věci žalobce a) reflektuje aktuální vývoj v zemi původu žalobců.
72. Je na místě odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2023, č. j. 3 Azs 298/2022, podle něhož nedostatky v oblasti dodržování základních práv a svobod v zemi původu neznamenají nutně, že kterýkoli občan takovéto země je tomuto negativnímu vlivu přímo či zprostředkovaně vystaven (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004–79). Ani špatná ekonomická situace v zemi původu, pouhá nespokojenost se stavem dodržování lidských práv v zemi původu, či původ žadatele ze země s nedemokratickým či autoritativním režimem, nejsou samy o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (viz např. rozsudky ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003–40, či ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004–79).
73. Neučinil-li žalobce žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003–44). V této souvislosti lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004–41, v jehož smyslu pro to, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by žalobce vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.
74. Z doložených zpráv a informací o zemi původu žalobce lze usoudit, že Kazachstán není co do mechanismů ochrany zcela „bezzubý“ a disponuje přiměřenými mechanismy k poskytnutí ochrany civilními obyvatelstvu co do struktury a organizace policejního systému, fungování dohledových a dozorových prostředků. To lze ostatně usoudit i

z aktuálního postihu organizovaných zločineckých skupin a umírnění vlivu bývalého prezidenta.

75. Ze získaných informací rovněž neplyne, že by žalobci mohli být po návratu do země postiženi za podání žádosti o mezinárodní ochranu (viz zpráva OAMP ze dne 12. 4. 2024). Postih hrozí osobám, které veřejně kritizovaly vedení země, což není případ žalobců. Takovou kritikou nemůže být vstup žalobce a) do strany Dukan, v níž nevyvíjel žádné aktivity a pouze sledoval její sociální síť.
76. Obdobné závěry pak platí ve vztahu k žalobkyni b) a nezletilým dětem žalobců. Ti odvíjejí azylové důvody od žalobce.
77. Krajský soud ověřil i to, zda se žalovaný v napadených rozhodnutích dostatečně věnoval otázce nejlepšího zájmu dětí žalobců.
78. V souzené věci žalovaný zájem nezletilých žalobců definoval i posoudil. Na straně 19, odstavci třetím, rozhodnutí ve věci žalobce a) vzal v úvahu věk nezletilého M. a jeho závislost na osudu rodičů. Zhodnotil, že v České republice nemá žádné trvalé vazby. Připomněl, že žalobci neuvedli žádné další relevantní skutečnost, k osobě nezletilého či své, které by v případě jeho vycestování mohly znamenat porušení mezinárodních závazků. Takové okolnosti neplynou ani ze správního spisu. V případě nezletilých dcer žalobců žalovaný v rozhodnutí ve věci žalobkyně b) na straně 9, odstavci čtvrtém, zohlednil i studium nezletilých dcer. Jedná se o děti ve věku 7 a 6 let, navštěvující předškolní zařízení či první stupeň základní školy. Usoudil, že jsou ve věku umožňujícím jejich resocializace ve vlasti a začlenění do tamějšího vzdělávacího systému.
79. Žalovaný tak věnoval pozornost rodinné situaci dětí, situaci v zemi původu, jejich věku, vzdělání a sociálně-ekonomickým podmínkám. V rámci svého správního uvážení našel rovnováhu mezi právy dětí a veřejným zájmem.
80. Zbývá pro úplnost doplnit, že zásada nejlepšího zájmu dítěte je definována i v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. Ve věci *Rodríguez Da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku* (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 31. 1. 2006, č. stížnost 50435/99) soud uvedl, že v kontextu pozitivních i negativních závazků musí stát dosáhnout spravedlivé rovnováhy mezi konkurenčními zájmy jednotlivce a společnosti jako celku. V obou případech však stát požívá určité míry volnosti. Uvedeným požadavkům žalovaný dostál.
81. Žalovaný konečně posoudil i otázku, zda žalobcům v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Závěr, že v Kazachstánu neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobcům pokládat za vážnou újmu dle ustanovení § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu, což dokládají i zprávy o zemi původu založené ve správních spisech, ob stojí.
82. Pro úplnost se krajský soud vypořádává i s neudělením doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Z výpovědi žalobců ani ze zjištění žalovaného v průběhu správního řízení

nevyplývá, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z jejich rodinných příslušníků. Řádně odůvodněný závěr žalovaného týkající se neudělení doplňkové ochrany podle §14b zákona o azylu tedy obstojí.

83. K tomuto bodu krajský soud uzavírá, že s posouzením možnosti udělení doplňkové ochrany žalobcům, jak je provedl v napadených rozhodnutích žalovaný, souhlasí.

VI. 5. Další námitky žalobců

84. Žalobce v žalobě „mezi řádky“ namítá charakter a nevhodný sled otázek při pohovorech v případě žalobce a). V případě žalobkyně b) pak stručnost pohovoru a skutečnost, že obsah vždy tazatel svedl na situaci žalobce a), nikoli na konkrétní situaci žalobkyně b) a nezletilých dcer.
85. Krajský soud poukazuje na to, že údaje k žádosti o mezinárodní ochranu obou žalobců, jakož i pohovory dne 7. 10. 2020 a v případě žalobce a) i doplňující pohovor ze dne 18. 7. 2024 byl veden za přítomnosti tlumočníka z jazyka ruského, tj. z jazyka o němž žalobci výslovně uvedli, že mu rozumí. Žalobci nevznesli žádné námitky vůči osobě tlumočníka či tlumočení jako takovému, na každé stránce žádosti i protokolu svými podpisy vyjádřili souhlas s jejím obsahem a vůči zápisu jako celku nevznesli žádných připomínek.
86. Žalobkyně b) výslovně při poskytnutí údajů k žádosti uvedla, že důvody pro udělení azylu (jakož i jejich dcer) se odvíjejí od problémů, které měl manžel ve vlasti. Podrobnosti jí však nesdělával. Při pohovoru pak uvedla, že byla doma s dětmi, ve vlasti neměla ona či její děti žádné problémy, se státními orgány či policií. Neměli konkrétní potíže kvůli rase, národnosti, náboženství, pohlaví příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení. Dodala pouze, že v současnosti (*rozuměj stav k 7. 10. 2020 – poznámka soudu*) dochází v Kazachstánu k uvolňování muslimských tradic; například se stává, že učitelky sundávají dětem šátky z hlavy; Kazaši též někdy negativně reagují, když se mluví rusky, ne kazašsky; ve zprávách jsou informace o únosech dětí. To se jí či jejich dětí naštěstí netýká. Bojí se o budoucnost dětí, protože se jí změna postoje státu k islámu jako věřící dotýká. Jako Ujgurů se jich to dotýká, neboť nemají svou zemi. Další otázkou žalovaný vyzval žalobkyni ke sdělení, čeho se obává. Též ji vyzval, zda by chtěla závěrem uvést nějaké další okolnosti, které by správní orgán měl vzít v potaz při posuzování žádosti. Rovněž jí umožnil doložit a podporu svých tvrzení doklady či dokumenty. Žalobkyně nežádala o zpětné přetlumočení pohovoru.
87. Takovýto pohovor není nijak stručný. Žalobkyně b) mohla poskytnout individualizované údaje o své osobě a dětech. Nikoli jen o žalobci a). Žalovaný vedl pohovor zcela korektně jak hlediska procesního, tak obsahového. Dal žalobcům možnost předložit v úplnosti důvody své žádosti (srovnej přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, sp. zn. 5 Azs 40/2009). Ani skutečnost, že žalobkyně b) je ženou v domácnosti nemůže vést soud k závěru o pochybení správního orgánu při vedení pohovoru.
88. Obecně k obsahu pohovorů s žalobcem a) i žalobkyní b) a sledu kladených otázek krajský soud konstatuje, že na jeho počátku správní orgán ověřil okolnosti příjezdu do České republiky. Žalobcům poskytl dostatek prostoru k prezentaci azylového příběhu. Žalobci nebyli při naraci přerušováni. Pohovor byl veden tak, aby bylo objasněno, zda mají strach z pronásledování. Nutno podotknout, že správní orgán v tomto směru otázky dále řetězil a

kladl doplňující dotazy. Sled otázek nepovažuje krajský soud za nikterak nestandardní. Žalobci měli možnost svůj azylový příběh detailně popsat a rozvést; v případě žalobce a) i opakovaně v doplňujícím pohovoru.

89. Žalobci byli opakovaně (vždy po dalším rušícím rozsudku krajského soudu) za přítomnosti tlumočníka vždy seznámeni s aktualizovaným obsahem spisu. Žádná doplnění nežádali a nenavrhovali.
90. Krajský soud tvrzené neshledal namítané pochybení žalovaného co do formy či obsahu pohovorů vedených s žalobci.
91. Žalobci dále namítali nedostatečné posouzení otázky vnitřního přesídlení.
92. Tato námitka je zcela lichá. Vypořádání této otázky nebylo v nynější věci s ohledem na závěry žalovaného o tom, že v případě žalobců nebyl naplněn žádný z azylově relevantních důvodů, vůbec na místě. Žalovaný nemá povinnost se touto otázkou zabývat automaticky v každém rozhodnutí o mezinárodní ochraně.

VII. Závěr a náklady řízení

93. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadená rozhodnutí žalovaný vydal v souladu se zákonem, proto žaloby jako nedůvodné zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
94. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobci v řízení úspěšní nebyli a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.
95. Odměnu ustanovené zástupkyně žalobců soud určil částkou, jejíž výše bude specifikována v samostatném rozhodnutí a která jí bude proplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od nabytí právní moci takového rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Ostrava 25. června 2025

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

